

Bu sabahki haberler

Moskova taarruzu inkişaf ediyor

Özel adasını işgal eden Alman kuvvetleri hareket esnasında

Alman hususi tebliği

Azrak denizi muharebesi sona erdi

64.325 esir, 126 tank, 519 top alındı,,

"9 uncu ve 18 inçi Rus ordularının külli kuvvetleri mağlûb edildi

26 Eylül'den beri 123,365 esir, 212 tank ve 672 top alındı

Yarma teşebbüsleri akim kaldı

Berlin 11 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Azrak denizinin şimalinde, çok dar bir sahada sıkıştırılmış olan düşmanın imhası yakında bitmiş olacaktır. Muharebe meydanında, 18 inci Sovyet ordusu başkumandanının cesedi bulunmuştur.

Briansk ve Viazna bölgesinde çember altına alınmış kuvvetlerin imhası da terakkiyle kaydetmektedir. Düşmanın yaptığı ümitsiz yarma teşebbüsleri her tarafta Alman kit'alarının hücumu karşısında muvaffakiyetsizlikte netice lenmiştir. Alman esir ve malzeme, durmadan fazılasıyla artmaktadır.

Lenradrad önünde, dün düşmanın nefes almak için yaptığı bütün teşebbüsler, muvaffakiyetsizliğe uğramıştır. Üç gün süren çarpışmalarda, yalnız bir (Devamı 5 inci sayfa)

Amerikalılara göre

MOSKOVANIN DÜŞMESİ MUHTEMEL...

Rusyadan yükselen sesler

"Sanayi merkezlerimiz anî bir tehlikenin tehdidi altındadır,,

Neuyork 11 (A.A.) — United Press bildiriyor:

Amerikan basını Moskovanın düşmesini bir ihtimal olarak kabul etmeye başlamıştır.

Neuyork Times gazetesi bu ihtimali yazmakla beraber okurlarına bu hadise, vukubulsa bile bunun cenub bölgesinde Alman tazyikli nin Rostofa ve Kafkasyaya doğru ilerlemesi dercesinde bir ehemmiyet taşımadığını bildirmektedir. Gazete Rus kuvvetlerinin As. (Devamı 5 inci sayfa)

Mütareke haberi doğru değil

Berlin 11 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor: Amerikan Associated Press ajansı, Almanya tarafından Sovyetler Birliği'ne göyü bir mütareke teklifi edildiği hakkında şayialar dolaştığını bildirmekle ve iyi malumat alan Amerika mahfellerinde böyle bir teklifin mümkün görülmediğini ve şimdiki şartlara göre bunun Almanlar için tamamen tabii bir hareket olacağı fikrinde bulunduğunu tasrih etmektedir.

Salâhiyetli Alman mahfellerinde kat'i surette beyan edildiğine göre, bu haber şimdiye kadar uçurmuş olan balonların en budalacasıdır.

Askerî vaziyet

Kızılordunun sıkışık ve buhranlı durumu dün daha had bir şekle girdi

Yazan: Emekli General K. D.

Şark cephesinin merkez ve cenub bölgelerinde Kızılordunun sıkışık ve buhranlı durumu daha had bir şekle girmiştir. 10 ve 11 Birinciteşrin tarihli Alman resmi tebliğleri Viazna, Biryansk ve Melitopol sahalarının, da geniş mesafelerden kuşatılan ve cem'an 65 : 75 tümen yani bir milyon müteavviz insan kuvvetinde bulunan Timoçenko ve Budyni ordularının etrafındaki çemberlerin daha ziyade daraltılıp sıkıştırıldığını ve gittikçe artmakta olan esirlerle ganimatın, intizar olunan kat'i neticeye daha büyük bir hızla yaklaşmakta olduğunu gösterdiğini bildirmektedir. Ayrıca bu tebliğlerden Almanların, Leningrad müdafilerinin çok ağır tankları da istihkak ettirecek Kronştad'daki Sovyet harb gemileriyle sahil bataryalarının dahi yardımlarından istifade etmek üzere daha ziyade Leningrad garb muntazamından sık sık yapmaktadır. (Devamı 5 inci sayfa)

Piyasada sevinç

Yeni Türk - Alman ticaret anlaşmasının tatbiki için hazırlıklar başladı

Alman heyeti yarın tayyare ile Berline dönüyor

Sağda Alman heyeti reisi doktor Klodyüs, solda Berlin büyük elçimiz Hüsrev Gerede dün sabah Haydarpaşa garından çıkarken

Bir muharrir, Şehir Tiyatrosu rejisörünü dava etti

Hâdiseye Celâleddin Ezinenin bir tenkidine Muhsin Ertuğrulun cevabı sebep oldu

Celâleddin Ezine

Celâleddin Ezinenin Hamlet hakkındaki (Tasvirî Efkâr) gazetesinde çıkan ve umumiyetle haksız bulunan tenkidine Şehir Tiyatrosu rejisörü Muhsin Ertuğrulun (Türk Tiyatrosu) mecmuasında verdiği cevap üzerine Celâleddin Ezine, Muhsin Ertuğrul'u dava etmiştir.

(Tasvirî Efkâr) gazetesindeki yazıda, Celâleddin Ezine, Hamlet'i yarım bırakıp çıktığını, temsilden on beş gün evvel, ilanları gördüğü zaman Şehir Tiyatrosunda, Bay Şekspirin oğlu Bay Hamlet katliolunmuştu" şeklindeki (Devamı 2 inci sayfa)

Şükrü Kayayı dolandırmıya kalkan bir şantajcı

Eski bir nahiye müdürü olan şantajcı çürümüş halde yakalandı

Eski bir nahiye müdürü, eski Dahiliye Vekili Şükrü Kayadan şantajla para çekmek istemiş, hâdisede dün adliyeye intikal etmiştir. Bu mühim şantaj vak'asının tafsilâtı şudur: Mehmed Ali Binokay isminde, evvelce nahiye müdürlüğü etmiş bir (Devamı 5 inci sayfa)

Doktor Klodyüs ile Hüsrev Geredenin beyanatları

Üç gün evvel Ankarada Türk-Alman ticaret anlaşmasını imza etmiş olan Alman ticaret heyeti reisi doktor Klodyüs ile heyet azası ve Berlin büyük elçimiz Hüsrev Geredenin dün sabahki ekspresle şehrimize geldiklerini dün şehir tab'muz da bildirmiştik. Alman heyeti bugün şehrimizde kalacak ve yarın tayyare ile Berline hareket edecekler. (Devamı 6 inci sayfa)

Kadın romancılarımızla mülâkatlar

Güzide Sabri, genç kadın romancıları anlamadığını söylüyor

"Bir kadının evrakı metrukesi,, ni yazan eski ve meşhur kadın romancımızın hayatı

YAZAN
İbrahim Hoyi

Güzide Sabri

Bir kadının evrakı metrukesi ile (Nedret) i ile yıllarca okuyucularına tatlı tatlı gözyaşı döküren, onları kahramanlarının elemeleri ile elemelendiren, hüsranlı ile hıranlandıran ilk kadın romancılarımızdan Güzide Sabri, sanki yazmış olduğu bir nesir parçasını yeni baştan tekrarlamış gibi cümleleri kırıp parçalamağa anlaşıyor.

— 1883 de Kandilli'de doğdum. Fakat tarihini yazmazsanız daha iyi olur. — Ve gülerek ilâve ediyorum:

— Sonra ihtiyarladığım meydana çıkacak. Pederim, adliye memurlarından Abdülhamid yüzünden Sivasta benfada kalan Salih Reşad'dır. Akrabam içinde anamın amcası meşhur şair Konikeli Kâzım Paşa vardı. Zahir ondan sipmiş olacağ ki daha küçük yaşta yazıya okumaya karşı büyük bir heves duymuştum. Bu bende ezeli bir hastalık şeklinde başladı. Henüz on yaşında yoktum ki küçük dîmağında büyük hulyalar canlandı. Yalnızlıktan nâhayetsiz bir zevk duyardım. Büyük bir alâka ile dinlediğim masallar, hikâyeler muhayyilemi gittikçe inkişaf ettiriyordu. Kendime göre mevzular buldum. On iki yaşında yazı yazmaya başladım. diyebilirim. O devirler malûm. muhit pek müteassib. Üstelik zayıf da olduğum için beni mektebe gönder-

mediler. Evde hususi tahsil gördüm. Biraz evvel de işaret ettiğim gibi bazı günlerce hayallerime bağlanı, onlara sınırlar, onlarla beraber yaşadım. Geceleri büyük bir istiyakla bekliyerek duygularım ve ziyaretlerimle baş başa kalmak saadetine kavuşmak kadar hayatta bent sevindiren bir şey tasavvur edemedim, gene de edemem... Susuyor. Arkasından gözlerini tekrar (Devamı 6 inci sayfa)

Bu sabahki Sovyet tebliği

Moskova, 12 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet tebliği: Dün bütün cepheelerde ve hususile Viazna ve Brianska şiddetli muharebeler vukua gelmiştir. Çereyan eden hava muharebelerinde 25 Sovyet tayyaresine muvafik 65 Alman tayyaresi düşürülmüştür.

Londra bu sabah barb vaziyetini nasıl görüyor?

Londra, 12 (A.A.) — Sovyet Rusya'dan alınan en son haberlere nazaran dün muharebe tecmil cephele boyuncaca ve hassaten Viazna ve Brianska büyük bir şiddetle devam etmiştir. Almanlar her iki istikamette son derinlere ağır zayıf vererek ilerlemekte. Ruslar şiddetli müdafaalarda bulunmaktadırlar. Maresal Timoçenko kuvvetleri piyade, süvari, tank, topçu olarak mühim miktarda takviye kıltaat almıştır. Ruslar Leningrad ve Odesada teşebbis kudretlerine maliktirler. Buralarda taarruzlarda bulunmaktadırlar. Kırmızı Alman taarruzları durdurulmuştur. Almanlar Azrak denizi şimalinde Rus kuvvetlerine karşı büyük muvaffakiyetler elde ettiklerini bildirmişlerdir.

Rotterdam bombardımanı haber verilerek yapıldı

Londra, 12 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetlerinin dün gece Rotterdama yapmış oldukları bombardımanı, Hollanda hükümeti, Londra radyoları ile Rotterdam halkına şehrin bombalanacağı ihtimaliyle ve doklar ve askeri hedefler civarından çekilmeleri bildirilmiştir. Rotterdamin bombardımanına se- İngilizler tarafından bombardımanından sonra bu şehrin Alman nakliye faaliyetinde mühim bir merkez haline gelmiş olmasındır.

Mevhum bir zifaf gecesi

— 126 —

(Cumhuriyet) hakikat güneşi değil midir? Bütün güneşin doğması b... çok eski ve köhne âdetler de birer birer ortadan kalkmıştır. Hele falçılığın me... nedimesi, halkın türlü türlü hile ve de siselerle soyulmasına mâni olmak de... gıl de nedir? Erzurumlular; Tuncu... lar; Mağrâbler; o cüheâ güruhu bu memleketin birçok masum evlâdlarını; hele kadınları kızları az mı soymuşlar... di. Onların damı iğfaline düşmek âde... ta Beyazıt havuzuna düşmele misa... vi idi. Yumurtadan başları; siyah ve beneksiz tavuk; siyah ve beneksiz hin di; siyah ve beneksiz koyun... yavaş yavaş yumurtadan koyuna çıkarlardı. Çil kuruştan başları; beş lira'lık gü... paraya kadar çıkarlardı, zavallı ma... suram kimseler de; köşe başındaki düğ... kâniarında enayi müşteri; bekliyen bu âvarelerden meded unardı?

Mahakimi şer'îye de ortadan kalk... mıştı. Ne idi o kadıların hali yarabbi? 24 ayda bitmiyen hantı davaları; türlü türlü acalı şekillere giren boşanma da... vaları; kapılarda bekliyen yalancı şa... hidler; artık aleni bir hal alan hilei şer'iyeler; ne maskaralıklardı o? Ne ev barkları yıkıyorlardı; ne hanımları söndürüyorlardı; Ne göz yaşlarına se... beb oluyordular.

Tefkeleri ziyaret te bir hurafe halini almamış mıydı? Orada yatın zatiarın şüphesiz ruhları rencide oluyordu. Ne idi o? Parmaklıklara beş parçaları bağlamaklar; taşların üstünde mum yakmaklar; hele o (türbedar) namı al... tında kimselerin halkı soyuşu... evlere taşınan zeytin yağları; munlar?

Meşhur kelâmdır: Bir sıçarsın çe... kirge; iki sıçarsın çekirge; üçüncüde avuca düşersin çekirge... derler, eski âdetlerden bazıları da unutuldu: (Kı... nageci); (Gelin hamamı); (Lohusa şerbeti); (Nevruz niyeti); (Görücü); (Kılavuz kadınlar); ve birçok eski âdet ler.

Merak ettim. Acaba bizim meşhur (kılavuz) Eğnil Müzeyyen hanım ne yapıyor? Dedim.

Gedikpaşadaki evine gittim. Yaşım mı ilerledi; havalar mı sıcak... biraz iki büklüm gidiyorum. Merdivenleri dinle... ne dinlene çıkıyorum. Havanın sıcaklı ğından olsa gerek: Sakalında da tek siyah kalmamış. Hepsî bembeyaz... gü... neşin tesri.

Müzeyyen hanım beni görür gör... mez:

— Aman hocam, neredesin; sana göre

bir kızım var.. ne zamandır seni bek... liyorum.

— Kız da beni bekliyor mu?

— Elbette..

— O halde, binlerce kişiye gösterdin; kimse almadı; bana kaldı desene.

— Artık karar verdim. Seni evlen... direceğim hocam. Gelin hanım da ha... zır..

— Hele bir görelim şu nanı azi... zî.. dedim.

On sekiz yaşında.. sarı saçlı.. uzun boylu. (Gazetelerdeki evlenme ilanları gibi 1,68 boyunda??) Lâtif bir dühteri hoş sohbet!

Yaşı biraz ekranım değil amma.. ya (hep) ya (hiç) taraftarıyım. Ala... cağım kız da benim gibi; seksen defa istihare ile yerinden kalkacak oldu... tan sonra ne yapayım ben onu?

Hani güzelini de araştırm yok. Pe... ruz hanımın bir kantosı vardı:

Ben kalender mesrebim: Güzel çir... kin aramam:

Gönlüme bir eğlence: İsterim olsun. Saçları samur: Gözleri mahmur..

Biraz da nazlı olsun.

Yan bakışı yaksın: Çilvesti yaksın.

Birazıcık nazlıca: Nazlıca o'sun.

Dideleri şehbaz: Gerdani beyaz.

Biraz da tombul olsun.

Bizim de başka bir şey aradığımız var mıydı?

İsmi (Safnaz) imiş. Çabuk uyustuk. (100) lira verecektim. Her şey ona a... iddi. Hem de bekliyecek değildim. Bu Perşembe günü akşamı (güvey) gire... ceğim?

— Düşün dernek gibi şeyleri sev... mem Müzeyyen hanımcağım. Bültsin ya.. dedim.

— Bilmez miyim hocam.. sen tam kafalı bir erkeksin.. herkese karagöz gibi teşhir edilmek elbette doğru bir şey değil hocacığım!

(Karagöz gibi teşhir edilmek..) de... ğil.. (Şu beyaz sakallı bunağa bak. To... runu yerinde kız almuş.. şimdi bu kız bu herife neler taktırmaz?) Diye alay etmezler miydi? Hem o benimle kızım bileceği bir iş. Elâleme ne gerek ya... hu?

İşte (Cumhuriyet) ile beraber ben de evleniyorum!

Artık evim; ocağım; ninos b'ir karım olacak! Hem niyetim; şöyle bir kenara çekilmek.. şimdiye kadar allah ne ver... mişse bundan sonra yavaş yavaş on... ları yemek! Mâlum ya: Daba anlaşılmadı mı? Denizde su; sahilde kum

bitirse bende de para bitir? Har vur... madım; harman savurmadım, içtim yok, kumarım yok.. kırk sene cambaz.. lık ettim. Kırk senç otursam o'almamın terle şimdi rahat rahat geçinebilirim.

Yaşlıyım amma; hangi genç kız be... ni istemez? Onu bonmarşa bebeği gibi gezdireceğim.. Yalnız bir şeyden maa... da nesi eksik olacak? Billi bakayım o, bir şey nedir? Merakınızı fazla mu... cül olmamak için haydi söyleyeyim? Söyleyin mi; bilecek misiniz? Evet... Yalnız o yok işte?.. Nedir o:

— Yalnız sokağa çıkmıyacak.. işte bu yok. Eksik olan bir şey bu!

Başka ne isterse var.. hem de hemen hazır: Para isterse: Hazır.. elbise is... terse: Hazır.. bira isterse: Hazır.. ti... yatroya; sinemaya gitmek isterse: Ha... zır..

Hem onu ne hikâyelerle eğlendiririm. Adeta: Komiki şehir Kel Hasan Efendi ile evlenmiş zanneder kendini... Ne ko... mediler; ne opereller; ne facialar; ne mudhikeler; ne dramlar?

Hem ihtiyar adamia evlenmek iyi... dir: Ölünce arkasından üzülünüp ağ... lanmaz.

İştmediniz mi? Mısırlı deli bir prens ölmüştü. Genç karısı arkasından: (Hele oh dünya varmış) demiş. Ben de ölüsem elbette karım öyle diyecek de... ği mi? Zaten neden ilk evel (Banka... da parası var mı?) diye soruyorlar.. neden o?. (Ölmesine kaç gün var?) de... mek gibi bir şey değil mi? Vay canı.. na! Mademki öleceğim; mademki ilk evel bankadaki hesabın soruluyor; şu halde; neden genç, güzel; afacan bir şey almıyayım. Hiçbir şey demezse ar... kamdan hiç olmazsa:

— Hele Allah canını aldı da kurtul... dum.. da mı demez? Zaten şimdiye kadar kulakların hayır duaya almış mıdır?

★

(Cumhuriyet) in ilk senesi hasiletim.. dan yüz lirayı Müzeyyen hanuma tes... lim ettim. Elli lira da kendisine bah... şış verdim. Perşembe günü akşamı gü... vey gireceğim. Artık hazırlanıyorum. Dört gün sıra ile hamama gittim. Sa... çımı, sakalımı boyattım, hani yaşlıyım amma vallahî iki dirhem bir çekördek oldum.

Çarşamba günü akşamı bekçi Meh... med ağa beni gördü:

— O.. Mahmud Saim Bey.. ne bu kıyafet.. vallahî Hacivad celebiye dön... müssün.

Diye gülmeğe başladı:

— Alayı bırak.. Mehmed.. artık ben evleniyorum.. dedim

— Ha.. dedi.. bak sana söyleyecek... tim.. az daha unutuluyordum. Dün bu... raya bir kız geldi.

— Sarışın değil mi?

— Evet.

— Sarışın uzun boylu. Güzel bir kız. Mahallede seni sordu.. kasaba sor... du. Kasab güldü.

(Ona meşhur Mahmud Saim derler)

Gönül İşleri

(Baş tarafı 3/1 de)

çocukluğunu bildiğim bir kızın da işte otuz bu kadar yaşına gelmiş olmasına rağmen bekâr kalmasını öğret... ti. Arada bir dost aile var. Ve temin ediyor ki, istesem bana varacaktır, hat... tâ buaraya gelip, nikâhı burada yap... tırmaya da razı olacaktır. Teklif mü... lâym geldi. Hemen kabul edecektim. Fakat son dakikada eski korkaklığım galebe etti, bir de sizlerle istişare et... meyi düşündüm.

Bu okuyucum bana hususî adresini de vermişti. Kendisine uzun bir cevap yazarak artık korkaklıkla, cesaretsizlikle geçirecek vakti kalmadığını u... nuttum. 40 mı aşan bir adam hayatı... nı tevakuf devresine gelmiştir. Nere... deyse sathın inhitat denizinde kaygan mâline ayak basacaktır. Hayatı tat... madan bitirmemesi lâzım. Sık sık yer değiştirmek mecburiyetinde olması da bir mahzur sayılmaz, bugün kadın er... kek gibi, erkek kadar sühuletle seya... yahat ediyor, bir arkadaşır, derd orta... ğıdır. Yalnız okuyucuyu bir noktada te... yakkuza davet etdim: Otuz bu kadar yıl evvel tanıdığı çocuk bugün karış... sına çıkacak olan geçkin genç kız de... ğildir. Karşılaştıkları zaman onu de... ğişik bulacak, belki de hayal sukutu... na uğrıyacaktır. Kızın şark hududla... rımıza yakın bir yere kadar, buradaki muhtinde de akis'er uyandırarak git... tikten sonra geri dönmesi pek acı, pek insafsız olur. Bu seyahati erkeğin ih... tiyar etmesi mürecahtır. Hususle av... det seyahati balayı seyahati yerine de geçer.

TEYZE

dedi.

— Hay dilini et satırı kessin.. son... ra?

— Kömürçüye sordu. (Meşhur do... landırıcı Mahmud Saim) dir demez mi?

— Hay evi marsıkla yansın inşallah. Sonra:

— Bakkala sordu. Bakkal da hanım fazla malûmatım yok.Yalnız Cumarte... si günü hapishaneden çıkar, Pazar ev... de oturur. Pazartesi karakoldan çağı... rırlar. Sali merkezleri gezer, Çarşam... ba müdürivette bulursun. Perşembe ad... liyeye gider. Cuma günü tevkifhane... de.. demez mi?

— Hay allah dili çengellere gelsin.. sonra?

— Kızağız şaşırıldı.

— Hiçbir şey söylemedi mi?

— Söyledi..

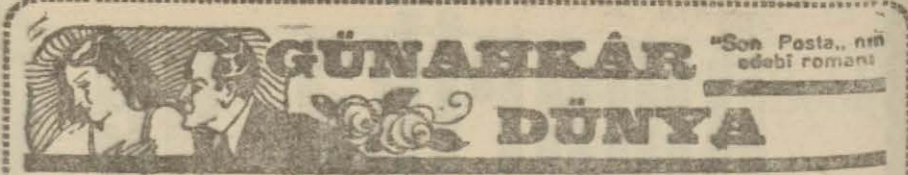
— Ne dedi?

— (Allah belâsını versin, benim ba... şuma mı ekşiyecaktı) dedi. Çıktı gitti!

— ???...

(Arkası var)

Mahmud Saim Altındağ

— 105 —

Yazan: Nusret Safa Coşkun

— Evet.. bu sözlerinizin arkasın... dan ne çıkacağını tahmin ediyorum. Olamaz, imkânı yok, sizin arzuları... nıza râm olamam.

Haber veririm seni Madam.. koca... ma, zabıtaya ihbar ederim.

— Kocanı geç.. bana kimse bir şey yapamaz.

— Kocam öldürür seni..

— Asıl sen onu öldürsün.. eğer söylersem ki...

Anna birdenbire durmuş, bir göz... nü kirpanak manidar mimiklerle mu... datahına bakmıştı.

Genç kadın tekrar koltuğa çöktü, Tehdid yamandı.

Anna hâkim bir sesle devam etti:

— Eğer inad eder, dileklerini yap... mazsan kocana, evveâ babasile yattı, ğını haber veririm. O zaman sanırsın, kocan int'har etmez?

Genç kadın bu facia hemen oluyor... muş gibi gözlerini ellerle kapamış, dehşetle ürpermişti.

Selma için fazla mukavemet im... kânı yoktu. Teslim olmak mecbu... riyetinde idi. Ümitsiz bir teklif olma... sına rağmen, para vâletti. Nafile... Lüks randevü evinin sahibesi; ona... mütemadiyen hayatını bir erkeğe vak... fetmenin doğru olmasını, buda... malik etmemesini tekrarluyordu. Niha... yet pazarlıkta uyuldu.

Genç kadın, bir daha Annadan böy... le bir teklifte bulunmayacağına, bil... diği sırları hiçbir şekilde faşetmiye... ceğine, bunları tehdid vesilesi yapmı... yacağına dair söz aldı; gözünü ka... tı. Yürüyecek halî yoktu. Otomobö... bindi. Annanın evine sapan köşe ba... şında otomobilden indiği zaman ne... fesi, dizleri kesiliyor, titriyordu. So... kağa saptı. Nefesi duracaktı, videdan azabile kıvanyordu. Onu her şeye... rağmen kabul eden Remziye, bir ran... devu evinde, hem de hiç arzusu ol... meden ihamet mecburiyeti karşısında kalmıştı.

Onun için zaten yapılacak başka bir şey yoktu.

Hangi yolu tutsa, sonu çıkmaz so... kaktı.

Güzin tekrar sahnede..

Mâlum zat, Madam Annadan, işin halolduğu haberini aldığı zaman, az... daha sevincinden tıkanıyordu. Kalbi... durur gibi olmuş gözleri dışarı uğra... mıştı:

— Ne diyorsun Madam Anna, sahi... mi?..

Anna muvaffakiyetin muzaffer işk... ları içinde parlayan gözlerini yağlı... müşterisinin üzerine dikerek şöyle de... mişti:

— Benim elimden hiçbir şey kul... tulmaz. Fakat bana çok pahalıya mâl... olmuştur.

Bu haberle deliye dönen yaşlı, mü... hüm mevkilî zat, Madam Annayı üm... dinden fazla memnun etmişti.

Her tertibat alınmıştı. Her şey ha... zırdı. Büyük zat, artık kabına sığ... mıyor, Madam Annanın tayin ettiği... günü ipe çekiyordu.

O gün de geldi.

Genç kadın sabıhtan gelecek ek... şama kadar kalacaktı. Geceyi beta... ber geçiremek mümkün olmuyordu. Çünkü uzun müddet evden ayrıl... mazdı.

Kocası henüz Ankaradan avdet et... memişti. Bu itibarla gündüz için bir mahzur yoktu.

Asılmağa giden bir mahkûm gib... hazırlandı. Bu hazırlanış birkaç de... fa tekerrür etti. Bazan gitmemek ka... rariile şapkasını başından atıyor, fa... kat Annanın muflaka yerine get're... ceğine emin olduğu tehdidini hatırl... hyor, yuvasının yıkılacağını, sarde... tinin ebediyen kaybolacağını düşü... nerek tekrar başına geçiriyordu.

Yarabbi bu ne feci bir mukadderat... tı. Bu hepsi birbirine benzeyen kor... kung, iğrenç hâdiselerden yakasını kurtaramıyacak mıydı? Sokağa çık... tı. Yürüyecek halî yoktu. Otomobö... bindi. Annanın evine sapan köşe ba... şında otomobilden indiği zaman ne... fesi, dizleri kesiliyor, titriyordu. So... kağa saptı. Nefesi duracaktı, videdan azabile kıvanyordu. Onu her şeye... rağmen kabul eden Remziye, bir ran... devu evinde, hem de hiç arzusu ol... meden ihamet mecburiyeti karşısında kalmıştı.

İstirab bununla da bitmiyecek... tı ki.. Annanın bundan sonra bir ser... maye gibi, kendisini mütemad yen... istismara kalkmıyacağı ne mâlumdu?

— Selma!

(Arkası var)

Dam üstünde balık

(İngiliz Edebiyatından)

Yazan: Richard Middleton Çeviren: Halid Fahri Ozansoy

İngiliz şairlerinden Richard Middleton, 1911 de, maddi ve manevi korunmuş bir sefalet içinde Buzükselde 29 yaşında vefat etmiştir. Hikâyeler de yazardı ve bu hikâyelerinde fikirlerini daima bir sembole ifadeye çalışır. Nası ki «Dam üstünde balık» Middleton'un telâkkisi üzere zamanında anlaşılmayan ve ancak işlerden geçtikten sonra pek geç anlaşılabilen sanatkarın talini temsil etmektedir.

rette safiyane olan oyunlara dalmış aynı arkadaşları seyrettiğini sanıyordu.

Yazın ortasında, güneş, ta tepeden kızgın alevini dökerken, asfalt ayakların altında yanıyor, fakat bu, çocukların oynamasına ve koşmasına mâni olmuyordu. Köşesinde daima yalnız başına duran Georges, bu kader faydasız hareketleri için yapıldığını kendisi kendine soruyordu. Yalnız çocukların hareketlerini değil, fakat sık sık hasta olduğu ve yatağa düştüğü günler, hiç sükûtu muhafaza etmeden, bir lâhza bile hiç susmadan yatağının etrafında gidip gelen koca insanlarınkini de düşünüyordu.

Kendi kendine: «İnsanın böyle sıcaık, hareketsiz uzanıp kalması ve zamanın kurtarıcı tatlı çarpıntılarla bir pınarın suyu gibi kendiliğinden akıp gitmesini hissetmesi bu kadar tatlı iken bunca dâdimelere ne lüzum var?»

Diyordu. Eski kiracılar, Georges'a, garb bir çocuk nazarile bakıyorlardı. Yeniler onu pek az tanıyorlardı. Fakat binanın yukarısından aşağısına kadar yayılmış olan kanaat, bu hulyalı çocuğun maalesef pek nazik bir vücutta malik olduğu ve bu yüzden sille, tokatla da bu vücutta müessir surette akliselmi sokmak imkânı bulunmadığı merkezinde idi.

Eğer Georges ara sıra garib fantezilere kapılmasa ve bazı saatler güzel hikâyeler anlatıp başka zamanlarda da vâneni oyunlar icad etmese idi arkadaşları bile onun vücudundan tamamlı bir haber kalacaklardı; yalnız Geor-

ges'a ilham gelen bu saatleri muhafaza etmek içindir ki onu kolluyorlardı. Hasılı Georges, kendi halini tarif eden kelimenin manasını dosdoğru anlamadan önce bir müzvevi idi.

Daha sabahahtan itibaren, daha Londranın ilk ihtilâçları gelip parmaklığın aralıklarında ölüerken, Georges, damların ve bacaların manzarasını, katların yarım görüntülerini, dibinde bir kaynaşma farkolunan sokakların da, ma tahtasını seyretmekle vaktini geçiriyordu.

Vakit bu suretle akşama kadar geçip gidiyordu. Fakat nihayet, alaca karanlık, sokakların eciş bücüş dolaşıklığını doldurup binanın damına çıktığı zaman, çocuklar, oyunlarından yorunmuş, akşamları pınarların yanında toplanan Şarklılar gibi, yağmur suyu hazinesinin yanında, Georges'un etrafında oturmağa geliyorlardı. Bunlar böyle, her akşam, Georges'un ve anlattığı hikâyelerin etrafında toprakları üstüne oturuyorlardı. Bu hikâyeler, bazan çömelmiş dişiz devleri, bazan yüzlerini buruşturan ihtiyar imelleri, yahud neşli oğlakların zıpıp sırayışlarını düşündürülen ne garib masallardı!

Binadaki çocuklar bilhassa ahlâki hikâyeleri seviyorlardı. En ziyade, Arthur'un ve kunduralarının hikâyesine bayılıyorlardı. Georges'tan sonra hiç kimsenin bu kadar güzel naklede, miyeceği bu hikâye aşağı yukarı şu idi:

«Vaktile Arthur isminde bir çocuk vardı. Bu çocuk bizimki gibi bir evde oturur ve fena bir itiyadla kundura'larını bağlarken flyongo yapacak yerde

düğüm yapardı. Bir akşam Arthur Londranın evleri üstünde uçabilmek için bir serçe gibi kanadları olmasını özliyerek damda oynarken sert bir rüzgâr esmeğe başladı. O kadar kuvvetli esiyordu ki, dünya korkuya uğradı. Derken Arthur, birdenbire, sırtında iki küçük kanad çıktığını hissetti gibi oldu. Bir lâhza sonra, Arthur, özlediği gibi damların üstünden uçuyordu.

«Sahici bir serçe gibi uçarak bütün fırtınanın içinden geçti. Ve fırtınayı geçtikten sonra, gökün ortasında çok sakin bir yere vardı. Gözlerini kaldırıncaya bütün yıldızları gördü. Bunlar gökte kundura bağlarla tutturulmuştu ve bu bağlar düğümlerle değil, fiyongolarla bağlanmıştı. Bunun böyle yapıldığı, tanrının, canı istediği zaman, kolaylıkla bu bağları çözebilmesi ve yıldızları arzu ettiği gibi düşürebilmesi içindi. Bilirsiniz ya, bazı yaz geceleri vardır ki yıldızların düştüğü görülür.

«Arthur, meleklerin bu kadar güzel fiyongoları bağlayabilmek için pek güzel küçükük parmaklara malik olmaları lâzımgeldiğini düşünmeğe dalmışken, ayaklarının kendisine çok ağır gelmeğe başladığını hissettiği gibi oldu. Ve zaman geçtikçe, ayakları kendisi ne gittikçe daha ağır gibi geliyordu.

«Arthur, tekrar toprağa inmek korkusuyla, kunduralarını çıkarmak için eğildi. Fakat çarçabuk düğümleri çözemediğinden, ayaklarının ağırlığı onu sürükledi; düşmekte de gecikmedi; git-tikçe daha süratli yuvarlandı. Başdön-dürücü bir süratle havaya gömülürken, ansızın, telgraf tellerinde rüzgârın gü-rültüsünü ve biraz sonra, akşam gaze-telerini haykıran gazete satıcılarının bağırmaalarını işitti. Ve vahşi bir surette evinin damına çöktü.

Çarpma müthiş oldu. Arthurü baştaneye götürdüler; bir doktor onun iki ayağını kestti. Ona, kendisinin kilerin yerine, tahta bacaklar taktular ve bir daha Arthur uçamadı; yeni ayakları çok ağırdı.»

Georges'un bu hikâyeyi her nakle, dışında, çocuklar, günlerce, bağlarına düğüm yapmamağa dikkat ediyorlardı. Başka defalarla da, vakitlerini, yağ-mur suyu hazinesinde suya bakmakla geçiriyorlardı. O zaman Georges, on-lara, ta dipte, suyun karanlık olduğu yerde gizli yaşayan Harikulâde Balık-tan bahsediyordu. Hazine ancak yarısı na kadar dolu olduğu takdirde, Georges, balığa lâkırdı bile söylüyordu ve hafif bir sesle söylediği halde, su, gene, bir akşama gibi anlaşılmasız bir cevap veriyordu.

Başka zamanlar, ta kenara kadar su vardı; böyle günlerde, onlar, beyhude yere kulak kabartırlar, fakat su, kel-disini istioyab edenlere asla cevap vermezdi; balık, sükûtu muhafaza eder-di. Georges, bahem lâkırdı etmek için pek fazla mes'ud olduğumu söylüyor ve arkadaşlarına pulların üstüne yayılmış olan değişik renklerden bahsediyordu. Bunları o kadar meraklı anla-

tyordu ki, çocukların hepsi, gözlerini son derece açıp Harikulâde Balığı gör-meğe çalışarak, karanlık suyun kenarından eğiliyorlardı. İçlerinde Georges, dan maada hiçbirisi balığı tamamlı seçemiyordu, fakat hemen hepsi, velev bir kerecik olsun, hazinenin bulanık suyu üstünde, iki ay parlıtası arasında yaldızlı bir yüzgeç gördüklerini sanı-yorlardı.

★
Jimmy Simpson'un gelmesi, küçük dinleyicilerin zihniyetini değiştirdi.

Jimmy Simpson, beden mümaresale-rinde fevkalâde muvaffak olan, fikri şeylerde ise, kendilerine, cehaletlerinin koyuluğu nisbetinde küstahça bir itimad teşebbüslerinin faydasını temin eden kâfi derecede budala çocuklardan bir idi. Daha ilk tesadüfte Georges'a tam bir istihkarla muamele etti ve hâkâyelerini ilk işittiği zaman inanmadığını belli etti. Hükmü kat'i oldu:

«Bunlar yalandır. Balık filân yok! Georges, kredisinin sarsıldığını hissetti; dinleyicilerinin kanaati apaçık sarsılmıştı. Gözlerini orada bulunanların üstünde dolaştırdı; hepsi onun gözlerine bakmaktan sakındı. Hiç şüphe-siz, çocuklar, kendi kendilerine, balığın kuyrugunu ayın akisleri arasında gördük sandıkları zaman belki aidanmış olduklarını düşünüyorlardı.

Georges hazinenin yanında yalnız kaldı. Bütün geceyi yeniden hakaretili çönmekle geçirdi. Zaman, bunu teskin edecek yerde, saatten saate daha fecileşiyordu. Ertesi gün, şiddetle nefesine hâkim olmağa çalışarak Jimmy'ye yaklaştı ve muktedir olabildiği kadar samimiyyetle ona:

«Hani inan ki, Jimmy, dedi, sen aldınıyorsun. Ben haklı idim. Bir ta-ne var ondan! İspatı da, son gece onu rüyamda gördüm...»

Jimmy:
«Sacma! diye cevap verdi. Rüyalar budalalıktır! hiçbir bir şey ispat etmezler.

Böyle bir adamı nasıl ikna etmeli? Akşama kadar, Georges, meseleyi tetkik ederek ve kat'i ispatı arayarak beynini yordu. Gecenin ortasında uyan-dı; mesele hâlâ orada, halledilmemiş duruyordu. Şakakları atıyordu. Kalbi çarpıyordu. Ve birdenbire, yatağının ayak ucunda, şüphenin yükseldiğini gördü, ve şüphe kalbine girdi. Ya al-dandı ise! ya balığı görmedi ise!

Bu fikir onda büyüdü, başdöndürücü nisbetler aldı, çok geçmeden ta, hammül edilmez bir hale geldi. Georges hissetti ki, yapacak yalnız bir şey vardı: gidip görmek. Gürültü yapmadan kalktı, yerde sürünerek apartı-mandan dışarıya çıktı. Taş merdiven-den, çıplak ayaklarının ucuna basarak, yukarıya kadar tırmandı; terasa vardı.

Ay tostoparıktı. Fakat hazinenin suyu içinde o kadar şey yüzüyordu ve asfalt, ayaklarının altında o kadar so-ğuk, o kadar soğuktu ki, Georges, ilk önce balığı görmedi. Bir müddet, onu

bulamadan aradı. Nihayet onun, arka-daşlarına tasvir ettiğinden daha iri ve daha güzel bir halde, ayın ve yıldızların altında parladığını gördü. Ve, tit-reye titreye küçük odasına dönerken, merdivenin her basamağında kendi kendine şöyle diyordu:

«Biliyordum ki haklı idim! Bili-yordum ki haklı idim!
Ertesi sabah kalkamadı, çok hasta idi.

Mavi günler geldi, başka mavi gün-lerin arkasından. Su, yavaş yavaş, yağ-mur suyu hazinesinde tükeniyordu. Te-rasta, şimdi Jimmy'nin arkasından sıra-lanmış olan çocuklar, kendilerine vak-tile o kadar güzel hikâyeler nakleden arkadaşlarını unutmuyorlardı. Yalnız ara sıra, birisi yahud ötekisi:

«Biliyorsunuz ya, Georges hasta, çok hasta!
Diyordu.

Ve sonra hepsi, tekrar oyunlarına başlıyorlardı. Şimdi içinde balık olma-dığına kanaat getirdiklerinden, su ha-zinesine artık hiç bakmıyorlardı.

Nihayet bir gün geldi ve budala Jim-my, koraklığın, şüphesinde haklı oldu-ğunu ispat edecek bir delil getireceğini düşündü. Diğerlerini bakalım hangi-miz daha uzağa atlayacağız diye oynama-tmakta bırakarak, Georges'un hoşlan-dığı köşeye gitti ve suya baktı.

Tekne, hakikaten, hemen hemen boştu. Fakat Jimmy az kalsın hayretinden haykıracaktı: siyah suyun bir rakığı çamur yığını üstünde, iri bir balık yatmıştı. Yan tarafına kıvrılmış, sırtüstü duruyordu; belki ölmüşü; fakat vücudu parlıyordu; eleğimsizma-nın bütün renkleri muntazam pulları üstünde oynuyordu.

Jimmy kuvvedli ve budala idi. Fakat fena kalbi değildi. İçinden, mademki Georges hastadır, belki gidip onu gör-mem ve hatamı itiraf etmem gibi bir ha-reket olur, dedi. Kozarak merdiveni çıktı ve Georges'un ebeveyninin kapı-sını çaldı.

Georges'un büyük ablası kapıyı aç-tı.

Jimmy, nefes nefese:
«Matmazel, dedi, lütfen Georges'a hakkını söyleyin. Balık hakkında? Doğru imiş. Ben de e'zle-rimle gördüm.

Fakat Georges, şair rüyasının, hava-tın hakikatine karşı haklı çıktığını as-lâ bilemeyecekti!

Genc kız:
«Georges ödü, yavrum, dedi. Ve hickırarak ağlamağa başladı.

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu
Tepebaşı dram kısmında
Bugün gündüz saat 15.30
da ve akşam 8.30 da
HAMLET

İstiklâl caddesi komedi kısmında
KIBARLIK BUDALASI

Memleket Haberleri

İzmir çiftçilerine tohumluk dağıtılıyor

İzmir (Hususî) — Ziraat Vekâleti, Adapazarı, İstanbul - Yeşilköy İslah İstasyonularla şeker üretme çiftliğinde yetiştirilen 100 ton nümune tohumluk buğdayı İzmir'e göndermiştir. Bundan başka toprak mahsulleri ofis depolarından tohumluk olarak vilâyet çiftçilerine 1310 ton buğday verilmesi muvafık görüldüğü hakkında Ziraat Vekâletinden vilâyete ve toprak ofis müdürlüğüne emir gelmiştir. Bu hususta ki tebliğat üzerine evvelki gün öğleden sonra vilâyette valî Fuad Tuksalın re'isliğinde bir toplantı yapılmıştır. A'âkadarların iştirak ettikleri toplantıda bu tohumluğun tevzili görülmüş, her kazaya ve köye verilecek miktar hakkında bir liste hazırlanmıştır. Evvelce İzmir meb'uslarının yaptıkları tetkikler neticesinde vilâyet çiftçilerinin tohumluk ihtiyacı geniş mi'kyasla karşılanması hususunda teşebbüslerde bulunulmuştur.

Meb'uslar vilâyet için 3650 ton tohumluk buğday istemişler ve vilâyet de bu miktarı muvafık görmüştür. İlk partide verilen 1310 ton derhal tevzi

edilecektir. Hazırlanan ihtiyaç listesi ne göre derhal her kaza ve köye tohumluk buğday sevkiye başlanacaktır.

Petrol tevziatı

İşse Müdürlüğü şehrin her tarafındaki bakkallara petrol göndermiş ve halka sattırmıştır. Vilâyetin emri üzerine işse müdürlüğü, muhtelif yıllarda her semt, kaza ve köy petrol sarfiyatının listesini hazırlamıştır.

Bundan sonra petrol tevziatı bu liste esas itihaz edilerek muntazam bir program dahilinde yapılacaktır.

Et fiatları

Son on gün zarfında şehrimizde koyun eti fiatı 80 kuruşa çıkmıştır. A'âkadarlar bunun için ortada makul bir sebep bulunmadığı mütealeasındadırlar. Belediye, et meselesi ile alakadar olmağa başlamıştır. Ete narh konacak ve belediye, evvelce yaptığı gibi şehrin bazı semtlerinde dükkân açarak halka, ucuz et satacaktır. Pirinç ve hazır elbise satış fiatları üzerinde bazı şikâyetler vukubulmuş ve fiat mürakabe memurları faaliyete geçmişlerdir.

Samsunda bir çocuk kaza kurşunlarla öldü

Samsun (Hususî) — Tütün işçilerinden Tevfik Yılmaz adında 15 yaşında bir genç, şemsiye borusundan kendisi yaptığı bir av tüfeğini satmak üzere arkadaşına gösterirken iri saçmalarla dolu olan tüfek kazandı ateş almış ve o sırada yanlarında durmakta olan kardeşi Mustafa Yılmazın göğsüne isabet ederek ağır surette yaralanmıştır. Kanlar içinde feryad etmekte olan yaralı can kurtaran otomobille hemen memleket hastanesine kaldırılmışsa da iri saçmalarla her tarafı delik deşik olan zavallı çocuğu kurtarmak mümkün olamamış ve bir müddet sonra hastanede ölmüştür. Tahkikat devam etmektedir.

Edirne meb'uslarının tetkikleri

Edirne (Hususî) — Edirne meb'uslarından dolekar Fatma Memik, Faik Kalkaklı ve Nücumî dün akşam halkevinde halkın dileklerini dinlemişlerdir. Meb'uslarımız yarın köylerde gezip köylülerimizin de isteklerini esbitt edeceklerdir.

Zonguldakta Çocuk Esirgeme Kurumuna teberrü

Zonguldak — Burada modern bir lise binası yaptırarak Maarif Vekâletine vermiş olan Mehmed Çelikel, ihtiyaç çocukların giydirilmesi için Çocuk Esirgeme Kurumuna 40 takım kışlık elbise kundura tüccarlarından İhsan Boran da 40 çift kundura hediye etmişlerdir.

Bigada ihtikâr yapan bir tüccar mahkûm oldu

Biga (Hususî) — Burada faturasız zeytinyağı satan tüccar Halil Yumurtacı hakkında yapılan duruşmada kendisine on iki gün hapis ve 85 lira da para cezası verilmiştir. Dükkânı da on beş gün seddedilecektir.

Edirne'de bir yangın

Edirne (Hususî) — Dün akşam Kırışhane meydanında Zunkaldırımın iki köleli sokağında bir numaralı evde çıkan yangın itfaiyenin süratle yetişmesi üzerine evin yan ve arka kısmındaki ahşap evlere girayetine meydan verilmeyen söndürülmüştür.

Çukurovada

Bu yıl çeltik mahsulü memnuniyet verici derecededir

Adana (Hususî) — Çeltik mütahassısı Bay Harun Onuk cenub Anadoludaki tetkikatını bitirerek Adanaya gelmiştir. Mütahasssın etüdlerine göre, bu yılki çeltik mahsulü gerek kalite ve gerek rekolte itibarıyla memnuniyet verici bir derecededir.

İş dairesi reisi Alpulu şeker fabrikasında

Edirne (Hususî) — İktisad Vekâleti iş dairesi reisi Enis Behiç Koryürek Alpulu şeker fabrikasında iş hayatını ve işin yürütüm şartlarını tetkik ettikten sonra şehrimize gelmiştir. Enis Behiç İktisad müdürlüğü muamelâtını da gözden geçirmiştir. Öğleden sonra ticaret odasında bazı tacirlerle İktisad Vekâletini ilgilendiren işler etrafında görüşmüştür.

Mumailiye bu tetkik ve tetfiş gezileri hakkında şunları söylemiştir.

— «Alpulu işçilerini, hayatları bakımından memnuniyete şayan görüyorum. Müsbet intibalarla avdet ediyorum.»

Enis Behiç bugün umumi müfettiş vekili Sabri Öneye veda ederek Alpulu yolu ile İstanbul'a avdet etmiştir.

Mersin Halkevi temsil kolu Konyaya gidiyor

Adana (Hususî) — Aldığım malûmata göre, Mersin Halkevi temsil kolu gençleri dört temsil vermek üzere bu ay içinde Konyaya gideceklerdir. Bu seyhat için şimdiden hazırlıklara başlanmıştır.

Bigada bir kamyon kazası

Biga (Hususî) — Geçen Cumartesi günü Biga - Karabiga postasını yapmakta olan kamyon, lastik patlaması yüzünden yolda devrilmiş, birkaç yolcu da muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Şoför Habes Hüseyin, makineyi iyi idare ettiği için tehlikeli yaralı yoktur. Şoför muavini dilsiz Hasan, biraz ağırca yaralanmış ve tedavi ile geçmiştir.

SPOR

Bugün yapılacak kupa maçları

Ajanlık tarafından hazırlanan kupa maçları bugün Fenerbahçe ve Şeref sahalarında oynanacaktır.

Turnuva olarak cereyan edecek bu maçların mühim kısmı kuvvetli takımlarda zayıf takımları karşılaştıracığı için o kadar cazibedir. Galatasaray takımı Kadıköy stadında ikinci ligden Anadoluhisarfa karşılaşacaktır. Diğer taraftan Beşiktaş da, Şeref sahasında gene ikinci ligden Hilâl'e oynayacaktır.

Kupa maçlarının ilk hafta oyunları fikstürün bu vaziyetle icabı hayli sönük geçecektir.

Pehlivan güreşleri

Ramazan münasebetiyle bugün Şehzadebaşında Süleymaniye klübünde büyük güreş müsabakaları yapılacaktır. Güreşler, Babasaklı İbrahim ve Mustafa, Karaca-beyli Hayatî, Lüleburgazlı Alâettin, Karamürşelli Koç Ahmed, Niyazi, Po-mak Mustafa, Ramizli Niyazi, Rauf gibi bütün tanınmış pehlivanlar arasında yapılacaktır.

Güreşlere saat 20,30 da başlanacaktır.

Ankarada dünkü lig maçları

Ankara 11 — Bugün 19 Mayıs stad yomunda Maskespor - Demirspor ve Harbiye İdmanyurdu - Gençlerbirliği arasında yapılan karşılaşmalarla lig maçlarına devam edilmiştir.

Maskesporla Demirspor arasında yapılan ilk karşılaşmada Maskespor takımı her iki devrede de Demirspor, hıfardan daha üstün bir oyun oynamış ve maçı 3 - 1 kazanmıştır.

İkinci karşılaşma Gençlerbirliği ile Harbiye İdmanyurdu arasında yapılmış ve Harbiyelilerin 3 - 2 galibiyetiyle bitmiştir.

Amerika ne âlemde

(Baş tarafı 3/1 de)

çıkışta bulunmaktadır. Birleşik Amerika'da son zamanlarda cinnet vak'aları büyük nisbet dahilinde artmış bulunmaktadır.

1939 senesinde Newyorkta tam 89 bin deli vardı.

1940 senesinde delillerin sayısı 110 bini bulmuştur.

1941 İkkabharında bu miktar 129 bine yaklaşmıştır. **O. T.**

Üniversite Rektörlüğünden

Yabancı dil öğretmeni yetiştirilmek üzere açılmış olan Fransızca İngilizce ve Almanca kurslarına talebe alınacaktır.

Alınacak talebe bir yıl üniversitedeki yabancı dil kurslarına devam edecekler ve siyasi vaziyet normalleştiği takdirde tahsillerini takviye etmek üzere bir yıl da dilini öğrendikleri memlekete gönderileceklerdir. Her birine burada ayda 30 lira verilecektir. Seçme sınavları 27 ve 28 Birinciteşrin 941 Pazartesi ve Salı günleri İstanbul Üniversitesinde yapılacaktır.

Sınava girmek için:

Türk olmak ve yerli veya yabancı bir kolleje veya liseden veyahud bir öğretmen okulundan mezun olmak lazımdır.

«Olgunluk şart değildir.»

Namzedlerin 21/X/1941 de Üniversitede muayeneleri kapılacaktır. Evliler alınamaz.

Sınavda muvaffak olanlar tahsil müddetlerinin iki misli Maarif Vekâleti emrinde çalışacaklarını taahhüd edeceklerdir. Kurs talebesinin hiç bir işle meşgul olmaması şarttır.

Talip olanların 20/10/1941 akşamına kadar rektörlüğe tahsil vesikaları, nüfus hüviyet varakaları ve 6 adet fotoğraf ile müracaat etmeleri.

«9112»

İstanbul orman çevirge müdürlüğünden

Müsabaka ile memur alınacak

1 — Orman umum müdürlüğü teşkilâtındaki 10 lira maaşlı veya 50 lira aylık ücretli vazifelere müsabaka ile memur alınacaktır.

2 — Yazlık müsabaka imtihanı 17/10/1941 Cuma günü saat onda İstanbul vilâyet konağında yapılacaktır.

3 — Taliplerin imtihan gününden evvel nüfus kâğıdı, tahsil derece, rini ve askerlik durumlarını gösteren vesikaları, sıhhat raporu, hüsnühal mazbatası ve dört k'ya fotoğraflarını bir arzuhalde ekliyerek İstanbul orman müdüriyetine müracaatları. (9096)

Antalya Nafia İnşaat Komisyonundan

1 — Eksiltmeye konulan iş: Antalya - Burdur yolunun 0 + 500 - 0 + 900 km. arası parke kaldırım taşı ihzarı.

Keşif tutarı 10516 lira 40 kuruştur.

2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:

A) Hususî fenni şartname.

B) Esbabı mucibe raporu.

C) Keşif.

D) Rayiç.

E) Eksiltme şartnamesi.

F) Mukavele projesi.

3 — Eksiltme 27/10/1941 tarihinde Pazartesi günü saat 11 de Antalya Yenikapı caddesindeki nafia müdürlüğü binasında kurulu «Antalya nafia inşa komisyonunda» yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile ve vahidi fiat üzerinden yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 788 lira 75 kuruşluk mukavakat teminat yatırılması ve bundan başka aşağıdaki vesikaları ibrad etmeleri şarttır.

1) Bu işe girebilmek için nafia müdüriyeti ehliyet komisyonundan alınmış müteahhidlik vesikası.

2) Cari seneye aid ticaret odası vesikası. (9104)

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Vişi bildiriyor: Muazzam Rus kuvvetleri imha edildi

Vişiye göre, Moskova cenubdan ihata edilmek isteniliyor
Vişi, 12 (A.A.) — H. O.: Sovyet Rusya'da harb pek büyük bir şiddetle devam etmektedir.
Almanların kaçak hareketi gittikçe daralmaktadır.
Almanleri hareketi Tula'dan Moskova'yı cenubdan ihatayi istihdaf etmektedir.
Muazzam miktarda Rus kuvvetleri imha edilmiş, kuvvetli Rus mevzileri tahrib edilmiştir.
Ruslar yeni mevziler ılgal eylemişler de Rus kuvvetlerine çevrilmiş nazarla bakılabılır.
Azak denizi kıyısındaki hareket Almanlar tarafından kılal edilmiştir.
Leningrad'da Rusların hüruş teşebbüleri piskürtilmiştir.

Prağda 25 kişi idam cezasına mahkûm edildi

Prağ 11 (A.A.) — D. N. B.: Prağ Vehrünün divanı harbleri, fıkta, sadı kundaklık ve memnu silâh taşımak suçlarıyla 25 kişiyi idam cezasına mahkûm etmiştir. Bunların arasında ziraat nezareti şube müdürlerinden doktor Frankenberg de bulunmaktadır.

Amerikalılara göre

[Baş tarafı 1 inci sayfadaki]
Rusya bu harbinden çekilse bile Almanya savaş neticesinde muazzam zararlar uğramış olacaktır. Ne olursa olsun, Rusya muharebesi tarhihin katli netice veren en büyük muharebe adedilmektedir. Vaziyeti en fena şekilde kabul etmek bile kenetimiz niha yet geçen Hasrandaki hale rücu etmiş bulabiliriz.

Moskovadan yükselen sesler
Moskova 11 (A.A.) — United Press bildiriyor:
Ordunun neşir gazetesi olan «Krasnaya Zvezda» gazetesinde muazzam Rus kuvvetlerinin derhal hareket birliği yapılarak Alman kuvvetlerine bir darbe indirmeye çalışmalarını ısrarla istemektedir.

Rusların Almanlar tarafından Orel'in şimalinde yapılanleri hareketini durduramadıkları kabul edilmiştir.

Krasnaya Zvezda gazetesinde makale - sini şöyle bitiriyor:
«Sanayi merkezlerimizin en mühimlerinden birçoğu ani bir tehlikenin tehdi altında»

Pravda gazetesinde şöyle yazmaktadır:
Almanlar, Orel çevresinde muvakkat bir surette durdurulduktan sonra çalınca yaptıkları ıleri harekete yeniden atılmışlardır. Taryayelerimiz düşmana dâbeler indirmek ve harbe sürülen yeni alayların harb kabiliyetlerini azaltmamaktadır. Fakat Almanların insancasına malzeme uıradıkları zayıflıklarının ıleri hareketlerini durduramamakta ve bu kollar mánalarını a rasından ıleri geçmektedir. Askerlerimiz cesaretle ve fedakârlıkla çarpışmaktadır.

Piyasada sevinç
[Baş tarafı 1 inci sayfadaki]
mıracatları yapılmıştır. Bu arada fotoğrafların yokluğu da ayrıca tebarüz ettirilmektedir. Bilhassa bugün piyasada profesyonel olarak çalışan fotoğrafçılar, dilen malzemelerinin % 70 ini mevzuat malzemeleri; negatif malzemesi, ecza eczadan ibarettir. Yapılan bu müradatlar nazarı itibarı almıştır. Bu gibi listelerin müteferrika kısmına ayrı bir fasıl ilâve edilmektedir.

Çocuk tiyatrosu temsillerine başladı

Şehir Çocuk Tiyatrosu temsillerine başlamıştır. Resmimiz minimini seyircileri göstermektedir.

Askerî vaziyet

[Baş tarafı 1 inci sayfadaki]
dörtüncü Sovyet ezütatlarının çember içine alınmış buldukları 1. taraf edilmekte ve bunların anudane muharebelerle Almanlara verdirdikleri zayıflardan bahs olunmaktadır. Burada, ve Kazlıordunun maruz bulunduğu tehlikenin büyüklüğünü ifham etmesi dolayısıyla günün mühim haberi de bahis mevzuu etmeği muvafık görmekteyiz.

Bu haber, Sovyet ordusu başkomutanlığının yani Sovyet müdafaa komitesinin bu kere: «Ömek var, dönme yok. Hiç kimsenin bir adım bile geri çekilmiyecektir. Cepheye ölmeyip de geri çekilen her şahıs idam edilecektir» tarz ve meallinde vermiş olduğu bir emre taallük etmektedir.

Sirasına göre çok doğru olan bu emrin Sovyet Rusya'nın bugünkü durumunda çok yanlış olduğuna şüphe yoktur. Acaba Sovyetlerin, bugünkü çember mntakalarının daha şarkında büyük miktarda ihtiyat kuvvetleri vardır da bunların gelip Alman çemberlerini kırıp parçalayabilemeleri için muktadî zamanı kazanmak maksadıyla mı Sovyet müdafaa komitesi henkesin ölmeye kadar yerinde kalmasını emretmektedir? Mübelleh membalardan alınan haberlere dayanarak buna pek ihtimal veremiyoruz.

Gene acaba, mareşal Vorosılofun İnen ve Lédoga gölleri arasındaki kuvvetlerinin, merkez mntakasında 500 kilometre genişliğindeki bir gedik dahilinden tarruz etmekle olan Alman ordularının şimali kanadına gerilerini tehdid ederek bu tarruzlarını durdurmağa teşebbüs etmeleri mi hesap olunuyor da bu emir veriliyor? Fakat, Vorosılof ordularının grupunun büyük bir kısmı Leningrad'da mahsur olduğu gibi Leningrad haricindeki kısmı hem zayıftır, hem de mühim Alman kuvvetleri tarafından tarruz ve tesbit edilmektedir. Binaenaleyh, bu ihtimal de pek o kadar varid olamaz.

O halde en muhtemel olan şey şudur: Sovyetler ça hep, ya hiç demek istiyadadırlar gibi görünmektedirler ve bu itibadın onlarda bundan 20 küsur sene evvelki Sovyet İhtilâlinde esasında husule gelmiş olması melumdur. Bu sebeble, 22 Haziranda başlamış olan bu defaki harbe onlar: «Zararı neresinden dönlüce kâdir» düsturunu hiç tatbik etmemişler ve, sevkölceys san'atında hareket ve manevranın her şeyden üstün olduğuna dair olan kaldeyi hiç göz önüne alamamışlardır. Hayatın esaslarını çok iyi tekkir eden büyük bir realist: «Hataları bir şartla affederim: Mütenebbih olmak şartı» demiştir. Ancak, Sovyetler mütenebih olmamışlardır ve Japonlara karşı Çanlilerin yaptığı gibi her taraftan kurtarıp gerilere çekecekleri birimleri yeniden tensik ve mümkün olabildiği derecede takviye ederek memleketlerinin derinliklerinde mühim bir mukavemet yuvası vücuda getirmeleri lâzım iken bunu da yapmamışlardır.

Şu noktayı da kaydetmek lâzımdır, zannında:
Almanların, vaziyetin bahşettiği fırsattan istifade ederek Moskova çevrelerini dahi yoklamağa teşebbüs etmiş olduklarına ihtimal verilebilir. Orel, Birincitegrin'in günden itibaren Almanların eline geçmiş ve Biryansk bölgesinde bulunup vaktinde çekilememiş olan Sovyet kuvvetleri de bu sayede çember içine alınmışlardır. Bu çemberin şimal ve şarkı karşı emniyetini tesis için Alman başkomutanlığının bu istikametlerde kuvvetli kollar ıletmiş olduğuna

şüphe yoktur. Binaenaleyh, Alman çemberlerinin hergün bir parça daha sıkışarak bunların içindeki Sovyet kuvvetlerinin bir taraftan da taryayelerle imhasına çalışıldığı bir sırada Moskovanın, bahşettiğimiz kolların yapacakları kuvvetli bir hamle ile ılgal edilmesi ve Moskova'yı garbe karşı müdafaa etmek üzere bir iki aydanberi ihata edilmekte olan tahkimatın da bu hususta bir fayda temin edememesi akla gelebilir.

En cenubdaki duruma gelince: O da olanca vahametini muhafaza etmektedir. Bir Vişi telgrafı, bir taraftan muhasara altındaki Sovyet tümenlerinin imhasına çalışırken bir taraftan da Azak denizi sahilinde kân Taganrog şehrinin müteferrik kuvvetlerin eline geçtiğini bildirmektedir. Bu şehrin Rostof'a olan mesafesi sadece 65 kilometredir. İbarettir. Eğer bu haber doğru ise, şimali Kafkasyanın baş şehri olup 323.000 nüfusa malik olan ve Doa nehrinin sağ yan taraf sahilinde bulunan Rostof şehri de acil bir tehlike karşısında bulunuyor, demektir. Önmüzdaki yakın günlerin, Kazlıordunun hayat ve muksadretle alakadar çok vahim neticelere dolu olduğu şüphe el ile tutulmasına hissedilmektedir.

Emekli General K. D.

Alman hususî tebliği

[Baş tarafı 1 inci sayfadaki]
piyade tümeni kesiminde 28 ağır cins tank tahrib edilmiştir.

Savaş taryayeleri dün gece Moskova ve Leningrad'da ehemmiyetli asteri teslisleri ve aynı zamanda demiryollarını bombalamışlardır.

Hususî tebliğ
Berlin 11 (A.A.) — Alman orduları başkomutanlığının hususî tebliği:

Azak denizi muharebesi sona ermiştir. Orgeneral Lühr kumandasındaki hava filosunun işbirliği ile hareket eden General von Manstein kumandasındaki ordu, Korgeneral Dumitrescu kumandasındaki Rumen ordusu ve Orgeneral von Kleist kumandasındaki arbi ordu, 9 uncu, 18 inci Sovyet ordularının külli kuvvetlerini mağlûb ve imha etmiştir. Pek ağır, kanlı zayıflata uğrayan dışman, bundan başka, 64.325 esir vermiştir. 126 tank, 519 top ve tahmini imkânı mntakalarında başka harb malzemesi elde edilmiştir.

28 Eylül'denberi, yukarıdaki ordularla müteferrik İtalyan, Macar ve Slovak kuvvetlerinin merbut bulunduğu Marsal von Rumstedt orduları grubu, 123.365 esir, 212 tank ve 672 top almıştır.

Rumenler Sovyet hatlarını delmişler. Berne 11 (A.A.) — İsviçre radyosu Bükreşten öğreniyor:

On dört saat devam eden şiddetli muharebelerden sonra Sovyet hatlarını Rumen orduları tarafından delinmiştir. Ehemmiyetli bir sevkölceys noktası ılgal edilmiştir.

Moskova tarruzu inkişaf ediyor

[Dış tarafı 1 inci sayfadaki]
Moskova'ya karşı Alman tazyiki bilhassa cenubi garbi istikametinde yani Viasna ile Briansk mntakalarında inkişaf etmektedir.

General Von Bock'un Moskova'yı kuşatmakta tereddüd göstermiyeceği muhtemeldir. Şimali garbde bulunan Kalinin şehrine karşı Almanların yapmaktaki oldukları hücum buna bir delil sayılabilir.

Alman kıtaatının ıleri hareketi Moskovanın şarkına doğru inkişaf etmektedir.

Herhalde Alman kumandanlığının Moskova'yı muhasara etmeden evvel mağlûb edilen orduları imha etmek istemekte olduğu muhtemeldir.

Cephe ile Rus payitahtı arasındaki bütün mntakayı tam manasile temizledikten sonra bu şehri kuşatmak isteyeceklerdir.

Amerikada ilk balmede bütün sanatçıların başına geçen genç ve sevimli yıldız

MIKEY RONNEY'in

En son çevirdiği nefis bir kahkaha tufanı:

MIKEY RONNEY AŞIK

Film: sizi sevindirecek güldürcektir.

YAKINDA MELEK'te

SÜMER Sinemasında

GRETA GARBO'nun Parlak Rakibesi

SİGRİD GURIE

Bir aşk kurbannın müessir ve hissi tarihçesini tasvir eden

UNUTULMUŞ KADIN

Filminde, bütün seyircileri aşıyor ve heyecanlandırıyor. Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

LÜKS... TUVALET... ZARAFET... MUSİKİ... DANS... ŞARKEİ... ve BİR ÇOK GÜZEL KADINLAR... İşte:

ANNA NEGLE - RAY MILLAND

tarafından harikulâde bir tarzda yarıdan

İREN

Göz kmaştırıcı muhteşem film budur... Bu Salı akşamı

SÜMER Sinemasında

Pek yakında: Beyoğlunda

ELHAMRA SINEMASI

tamamen değişmiş, tezyin edilmiş bir halde

yeniden açılıyor

Bugün **SARAY Sinemasında**

Hoşa giden... Eğlendiren ve heyecanlandıran bir film... Rengin bir harikası ve tamamen renkli bir şaheser

SON YARIŞ (MARYLAND)

Güzel bir aşk romanının macerasını tasvir etmektedir.

Baş rollerde: **BRENDA JOYCE ve WALTER BRENAN**

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

SİYASET ALEMİNDE

Rus harbinden sonra sulh düşüncesi yersiz mi sayılır?

Yazan: **Hüseyin Ragıp Emeç**

Birleşik Amerika ile Papa arasına da mahiyeti aydınlatılmayan bazı müzakereler cereyan etti. Bu müzakerelerin bir netice vermemiş olması, nazik ve çetin bazı mevzuatlarla alakalı olduğunda şüphe bırakmıyor. Papayı, İtalyan faşizminin hareketini aleni bir takbibe sevkederken arada manevi bir acurum ihdas edip İtalyayı terdide matuf bir manevradan bahsedildiği gibi Papanın bir sulh iskandilli yapmaki için resmî Amerikan temayülleri, ni denemek maksadıyla böyle bir görüş, me kapısı açtığı rivayet olmuştur. Son günlerde itişar eden bazı ajans haberi, Papayı atılunan bu tasavvurlardan ikmesinin daha akla uygun sayılmak lâzımgeleceğini teyid etmekte, dirler. Güya Papa, muharibler nezdinde, te sebâtiste bulunarak harbin uzamasından fadaca müteessir olan muharib memleketlerdeki kadın ve çocuklar için müstecir ve müstakabili bir işe teşkilât vücuda getirmesini istediği gibi muharibler arasında ayrıca zehirli gaz kullanılmamasını da istemiş olacakmış.

Papanın yapmayı kurduğu teşebbüsün mevzuunu teşkil ediyen bu iki madde denir her ikisinin de kolaylıkla tahakkuk kabili şeyler olmadıkları aşkardır. Bir defa, bunun birinci maddesi, harbi kazanmak için çok müessir bir silâh olduğunda İngilterenin imanı, recesinde kanı bulduğu albulka ile sıkı sıkıya ılgıldır.

İkinci nokta ise, her şeyden evvel bir askeri icab olmak ıktza eder. Malûm olduğuna üzere harbe zaruri görülür her şey tatbik edilir. Tedbirin insanı olup olmadığını düşünülmez. Bu, böyle olmasa, bizahtibi gayrların yanı sıra harbin vücutu şimdiki kadar ortadan kalkardı. Çok sıkı mücadele ve muharebelerden sonra tarafların bugüne kadar zehirli gaz kullanılmamaları, daha ziyade bir hesap meselesidir. Ve mukabelesi de, vet otmemek için basyurulmuş bir tedbirdir. Şu halde, zehirli gaz kullanmak veya kullanmamak Papanın teşebbüsü ile hallolunabilir bir mesele olmaktan uzaktır. Avrupalı muharib memleketlerindeki kadın ve çocukların ınelmeleri meselesine gelince; İngiltere hükümeti, mazideki misallere güvenerek sıkı tatbik oluncak albulka ile ve çoklu çoğunun gıdalanamamaları, nın husule getireceği manevi ökümdü ile her harbin kazanılabileceği kanaatine, şayed İngiltere elinde meyvud malûmat zaferin bu yoldan da yürümlük suretile istihsal olabileceğini gösteriyorsa Papanın bu husustaki herhangi bir teşebbüsü gene bir netice vermez. Şu halde, Katolik âleminin en yüksek ruhani merci, dünyanın asırlar süreceği yeni bir tarihi yazılmakta bulunduğuna bir sırada abesle istigal ediyor, demektir. Maamafin, bu ihtimaller bertaraf edildikten sonra, Papanın bugünkü durum içinde ifa edebileceği bazı hizmetler bulunduğuna inkâr edilemez. Meselâ Sovyet Rusya - Almanya harbi, bugünkü şekline nazaran hitama ermek gibi bazı âlâmeler gösteriyor. Bu sözden, Alman ordularının bolşevik k'alarını tamamen mahv ve ifna ettikleri manası çıkarılmaz. Fakat bütün âlâmeler, Sovyetler ordusunun gayet fena bir duruma doğru gittiklerini gösteriyor. Şayed netice, bu müshabehiyi teyid eder ve Avrupalıların bu mntakasında harb afetli filen nihayetlenirse, o zaman, Papa için tarafları birbirine yaklaştırmaya matuf bir takım teşebbüsler yapılabilir ve yapılmalıdır.

Kanaatimizce Fahrssa, Papalık makamının Birleşik Amerika ile son zaman da yaptığı temaslar, ıleri sürülen müde temel herhangi bir meseleden ziyade

buyle bir gayeye müteveccihdirler. Muhzell sebeplerden ötürü İngiltere ile bu hususta esaslı bir görüşme yapmanın imkânı zıfı karşısında bir taraftan Papa, diğer taraftan Birleşik Amerika bu yolda bazı adımlar atmamak mekullindedirler. Birleşik Amerikanın mütefiki böyle bir teşebbüse müsaade eder mi, etmez mi? Orası başkadır. Sayed Amerikanın kafasında herhangi hususî bir maksad yoksa bu işin daha şimdiden hafif bir temeline başlanabilir. Zaman, bu zayıf istinadığı kısa vaktide kuvvetli bir beton mesnet haline getirebilir. Bugünden bunu yapmama ve vâhi şeyler pesinden kosmak veya koşar görünmek, doğrusunu ister, seniz, affedilmez bir hodgâmbıktır.

Hüseyin Ragıp Emeç

Nevyork - Times gazetesi diyor ki:

“Ya Hitlerlere boyun eğmeli yahud hürriyeti müdafaaasında yerimizi almalyız,”

Nevyork, 12 (A.A.) — New York Times gazetesi yazıyor:

Hitlerin yeniden batıya dömesini beklemek hakkımız yoktur. Elimize olan her şeyi ve benliğimizi teşkil eden her şeyi muhafaza için, bütün kuvvetimizi Atlantik'in müdafaaasına vermeliyiz. Reis, alınması lâzım gelen kararları açıkça göstermiştir. T-carat gemilerimizi silâhlandırmamıza ve İngiltere reyve levasım göndermemize mâni olan modası geçmiş bir kanun altında tedbir. Bir delilik anında kendi kendimize tahmini ettığımız bu yasaklar, Hitlerlere bin denizaltı vermiştir. Bu denizaltılar, bizim müdafaaamız için bir tehdid teşkil etmektedir. Kongrenin nihayet bunu anlamış olduğumuzu ve infiradın bir çıkar yol teşkil etmediğini görmüş bulunduğumuzu sanıyoruz.

Bu savasta yalnız iki yol vardır: Hitlerlere boyun eğmek veya yahud hürriyetin müdafaaasında rolümüzü oynamak üzere safıa yerimizi almak.

Şükri Kayayı dolandırmıya kalkan bir şantajcı

[Baş tarafı 1 inci sayfadaki]
zat, Şükri Kayaya bir mektubun yazarak kendisinden 2500 lira istemiş ve parayı vermediği takdirde eski bir meseleyi ortaya atacağını söyleyerek, tehdid etmiştir.

Şükri Kaya bu teklif kabul etmiş görünerek, hâdiseyi derhal zabıtaba ıbar etmiştir. Bir cürümeşub tertib edilmiş ve alınan tertibat sayesinde şantajcı suç üstünde yakalanarak, dün adliyeye teslim edilmiştir. Müddeiummülk suçluyu isticab edilmesi için Sultanahmed birinci sulh ceza hâkimini Resid Nomerin huzuruna çıkartmıştır. Eski nehiye müdürü yapılan sorgusunda:

« Paraya çok ihtiyacım vardı. Bunun için bu işe teşebbüs ettim.» demiştir.

Hâkim, sorguyu müteakib Mehmed Ali Binokayın tevkifine karar vermiştir.

Akhisarda Atatürk günü

Akhisar 11 (A.A.) — Atatürk'ün Akhisara gelişinin 16 ncu yıldönümünü müzaheretle bugün burada Cumhuriyet alanında bir tören yapılarak Ebedî Şefin unutulmaz hatırası anılmıştır.

Herriot Fransanın eski mütefiki olan Rusyanın bilhassa bu yeni endüstri plânları eserinde incelemeler yapmıştır. Herriot bu seyahatinin intihalarını Orient isimle yazdığı eserinde toplamıştır.

Son hâdiseler evvelce okuduğum bu esere beni tekrar avdet ettirdi. Rusyadaki sanayi inkılabını yakından tekkir eden Herriot Ukraynadaki tekkiratı izah ettikten ve bu mntaka endüstrisinin Sovyet Rusya sanayi mekanizmasında belkemiği olduğunu anlatıktan sonra Urnlara geçmiş ve bu mntaka için tanzim edilen programın da tatbikine başlandığını ilâve etmiştir. İşte bu program esaslarını dan anlayınız ki Urul mntakasında, ki endüstri daha ziyade ham maddeleri, madenleri sadece tasfiye ve asıl büyük ve ince endüstrinin işine yararacak şekilde getirmeye yarar bir kaba endüstridir.

Esasen bu mntakanın dağıtık, ormanlık olması da bunu icab ettirmektedir. Şu halde asıl büyük endüstri bölgesini kaybeden Rus müdafaaasının Urul'daki tesisatını istifade etmesi imkânı zıfı görünüyor. Bilhassa petrol sahası da elden çıkarsa,

Bushan Cahid

Sabahtan Sabaha: Hâdiselere göre

Rusyada geçen hâdiseler dünya etkisini meşgul ediyor. Sovyet Rusya'nın vaziyeti naziktir. Doğrudan doğruya mukavemet noktasına tevelli eden hücumun ağır birerok şeyler kaybeden Rusyanın daha gerilerde Urularda tutunup tutunmayacağı meselesini de ortaya atmıştır. Rusya şu ana kadar en mühim sanayi mntakasını, müntakale yollarını ve en bereketli arazisini kaybetmiş bulunuyor. Harbe kaybettığı bilirdilen büyük ölçüdeki silâh ve malzemenin yenilenmesi için daha gerilerdeki endüstri merkezlerinin verimli kâfi gelecek mi? Şimdi müntahasırları üzerinde durdukları ciddi mesele budur.

Sovyet Rusya beser yıllık endüstri plânlarını pek muazzam tatbik eden bir teşkilât kurmuştu. Bu arada madenleri ve ham maddeleri bol olan Urul mntakası için de bir program yapması tabiidir. Harbden birkaç yıl evvel Rusyaya bir tekkir seyahati yapan Fransız Meclisi Reisi Eduard

Herriot Fransanın eski mütefiki olan Rusyanın bilhassa bu yeni endüstri plânları eserinde incelemeler yapmıştır. Herriot bu seyahatinin intihalarını Orient isimle yazdığı eserinde toplamıştır.

Son hâdiseler evvelce okuduğum bu esere beni tekrar avdet ettirdi. Rusyadaki sanayi inkılabını yakından tekkir eden Herriot Ukraynadaki tekkiratı izah ettikten ve bu mntaka endüstrisinin Sovyet Rusya sanayi mekanizmasında belkemiği olduğunu anlatıktan sonra Urnlara geçmiş ve bu mntaka için tanzim edilen programın da tatbikine başlandığını ilâve etmiştir. İşte bu program esaslarını dan anlayınız ki Urul mntakasında, ki endüstri daha ziyade ham maddeleri, madenleri sadece tasfiye ve asıl büyük ve ince endüstrinin işine yararacak şekilde getirmeye yarar bir kaba endüstridir.

Esasen bu mntakanın dağıtık, ormanlık olması da bunu icab ettirmektedir. Şu halde asıl büyük endüstri bölgesini kaybeden Rus müdafaaasının Urul'daki tesisatını istifade etmesi imkânı zıfı görünüyor. Bilhassa petrol sahası da elden çıkarsa,

Bushan Cahid

NEVROZİN

BAŞ - DIŞ - GRIP - NEZLE - KIRIKLIK - SOĞUK ALGINLIĞI - ROMATİZMA - NEVRALJİ

Ve Bütün Ağrıları Derhal Keser, İsim ve Markaya Dikkat. **NEVROZİN** Yerine Eşka Bir Marka Verir'erse Şiddetle Reddediniz.

Kadın romancıları-mızla mülakatlar

[Baştarafı 1 inci sayfada]

maziye çevirerek konuşuyor:

— İşte böyle efendim, 18 yaşına ka-
dar hep kendi kendime okuyarak, dü-
şünerek, ruhan malî ve muhtar bir
kız olduğum için ekser akşamları sa-
atlerce oturup bulutları seyrederek
„şimdi sanki başka türlü müylim?“,
hiçbir şey yazmadım. En çok okudu-
ğum romanlar tercüme eserlerdi: Safo,
Lâdamokamelya, Gabriyel'in günahı,
Monte Kristo gibi kitaplar elimden
düşmezdi. Hele Graziyelayı, Refaeli oku-
duğum zamanlar ne kadar, ne kadar
ağlamıştım. 18 yaşında, hakkı hayat-
tan alınma, asıl ismi Hüsnüye olan bir
arkadaşımın macerasını anıtan (Mü-
nevver) 1899 senesinde (Henımlara
mahsus gazete) de tefrika ettirdim.
1901 de de kitab olarak çıkardım. Eski
Türkçe ile dört defa, yeni imlâmla
da iki defa bastırı bu eserim Sıbçaya
da tercüme ettiler, ve aâkadarlar hak-
kı telif olarak da, bana ticaret odamız
vasıtasıyla ancak bir teşekkür gönde-
riler?.. Münevver romanından sonra,
hiçbir şey yazmadım. On senelik bir
tevaküf devresi diyebiliriz buna. İlk
Balkan harbi sıralarında idi ki hatırat
şeklinde yazılmı ve kalbinden muz-
tarib bir genç kızın macerasını anlatan
(Bir kadının evrakı metrukesi) (1905)
de doğdu, ve müthiş bir alâka top-
ladı. Tam sekiz defa tabe edildi. Okuyu-
cularından yüzlerce ve uzun uzun mek-
tub aldım. Hep beni görmeğe geliyor-
lardı. Okuyucularım, beni romanın
kahramanı (Pâris) gibi hulyalı, sol-
gun ince, esmer sanıp da, şişman, sa-
rışın ve beyaz bir kadımla karşılaştın-
ca şaşırıyor, ve:
— Siz hakikaten Güzide Sabri mi-
siniz? Diye sormaktan kendilerini ala-
mıyorlardı. Bugün bile okuyucularıyla
bağ kesmiş değdim. Mektublar almak
tayım.

★
Güzide Sabri Balkan Harbinin son-
ları Harbi Unumide, yani bu on beş
sene içinde, roman vermiyor, daha zi-
yade hikâyeler negrediyor. Mütareke,
de Aydedeye, Serveti Finuna, başka
mecmualara, ve Yenises gazetesine hi-
kâyeler, nesirler yazıyor. 1920 de, beş
defa basılan (Yaban Gülü) nü, 1922
de (Nedret) i, 1937 de hicran gecesi,
ni, 1928 de de Hüsrânı çıkarıyor. Bu
romanların hepsi de ermeniceye tercü-
me ediliyor. Sekiz küçük hikâye ve ne-
sirden mürekkep (Gecenin Sırı) isim-
li kitab da 1938 yılında mahsusüdü.
Güzide Sabrinin en son eseri, aslı (O-
daemin Kızı) olan, fakat tâbin mari-
feti elile gerek kahramanların, gerek
işe eserini ismi değiştirilerek (Neclâ)
yapılan bir aşk romanıdır.

★
Kıymetli romancı Avrupayı hiç gör-
memiştir amma, on dört yaşında baba-
sının menfasi olan Sivasa, ondan son-
ra da Tokata, Amasyaya, Bursaya git-
miş, buralarda epeyce kalmıştır. Onun
için de eserlerinde yerli renkleri bol
buluyoruz. Güzide Sabri (Roman) 1
bir ahlâk vasıta ve müeyyidesi olarak
görüyor, ve şöyle tarif ediyor:

— Bence roman ahlâkın bir ders-
dir. Hayat imtihanıdır. Hayatın bir ay-
nasıdır. Roman fikrimce, bir gelir kay-
nağı, bir kâr menbaı değildir. İşte bu
düşünce ledir ki zaman zaman kısa
veya uzun fasalalara hayatın ruhum
üzerinde yaptıkları imtihanları, ona uygun
bir mevzu dahilinde anlatmak isterim.
Bundan dolayı sık sık yazmam ve
eserim arasında muhakkak ki uzun
bir fasıla bulunur... romanda teknik
mi dediniz, bence romanda muayyen
bir teknik yoktur. (His) sim yaz dediği
zaman yazarım. Onun içinde hayata
karşı sevinç ve hüçlarım oktuğu zaman
yazdım ve yazıyorum. Sürasını da e-
hemsetile hatırlatayım ki ruhi iztirab
duyduğum zaman eserlerimi kaleme
aldım. İnanınız ki duyularımı kâğıd
üzerine dökmek ihtiyacı sebebiyle za-
man hissettüğüm bu sebsiz iztirabın
hafiflediğini anlarım.

— Ya romancı ve gayeleri hakkında
fikriniz?

— Bence romancı sair, nâsir olma-
dır. San'atkar olmalıdır. Romanların
da macerayı değil sublime şir, yüksek
üşübü ararım. Roman yazarken en ön
plâna aldığım şey insanlığı daha sü-
zümüş ve daha şurlu bir varlığı götür-
mek, insanı, kendini görmek, netice idi
barile (Ruh) u yükseltmek, aşkıne ve
ahlâkın tahlilleri neticesinde insan ru-

İstanbul elektrik, tramvay ve tünel işletmeleri umum müdürlüğünden

1941 yılının 15 inci Teşrinden yeni ilâna kadar Pazardan başka
günler için ilk ve son hareketleri gösterir kışık evkat tarifesi

No.	Yollar	İlk kalkış	Son kalkış	No.	Yollar	İlk kalkış	Son kalkış
10	Şişli - Tünel	6.10	23.30	18/1	Taksim - Beyazıt	7.30	19.32
	Tünel - Şişli	6.30	23.50		Beyazıt - Taksim	8.03	20.05
11	Şişli - Beyazıt	6.25	23.07	19	Kurtuluş - Beyazıt	6.15	22.15
	Beyazıt - Şişli	7.08	22.50		Beyazıt - Kurtuluş	7.00	23.00
12	Fatih - Harbiye	6.15	22.30	19/a	Şişli «depo» Eminönü	6.12	7.00
	Harbiye - Fatih	7.00	23.30		Eminönü - Kurtuluş	6.45	20.05
12/a	Aksaray - Harbiye	6.20	22.27	22	Beşiktaş - Eminönü	6.30	22.50
	Harbiye - Aksaray	7.03	23.10		Eminönü - Beşiktaş	6.40	23.30
14	Maçka - Tünel	19.53	23.24	23	Ortaköy - Aksaray	6.20	19.35
	Tünel - Maçka	20.14	23.45		Aksaray - Ortaköy	7.04	20.20
16	Maçka - Beyazıt	6.20	23.23	34	Beşiktaş - Fatih	6.30	19.48
	Beyazıt - Maçka	7.05	23.05		Fatih - Beşiktaş	7.12	20.20
16/a	Şişli «depo» Eminönü	6.30	7.07	32	Topkapı - Sirkeci	6.20	22.33
	Eminönü - Maçka	7.03	20.08		Sirkeci - Topkapı	6.52	23.05
17	Şişli - Sirkeci	6.55	19.35	33	Yedikule - Sirkeci	6.15	22.38
	Sirkeci - Şişli	7.23	20.08		Sirkeci - Yedikule	6.47	23.10
17/a	Mecidiyeköy - Eminönü	6.20	19.20	37	Edirnekapi - Sirkeci	6.15	22.42
	Eminönü - Mecidiyeköy	6.53	19.53		Sirkeci - Edirnekapi	6.45	23.12

Doktor Klodius ile Hüsrev Geredenin beyanatları

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

Berlin büyük eğitimci Hüsrev Gere-
de de yarın vazifesi başına gitmek
üzere şehrimizden ayrılacaktır. Al-
man heyeti reisi doktor Klodius dün
kendisiyle görüşen bir muharririmize
şu beyanatta bulunmuştur:
— Türk - Alman ticaret anlaşma-
sının, dostluk ve karşılıklı itimad
havası içinde cereyan eden müzâ-
kereler neticesinde, müsbet bir şe-
kilde neticelenmiş olmasından çok
memnunuz. Memleketinizde görü-
l-
ğün samimi hüsri kabulden pek
mütehasis olarak çok iyi netbalarla
Berline dönüyorum.»

Berlin büyük eğitimci de muhar-
ririmize aşağıdaki beyanatta bulun-
muştur:

— İki senedenberi evvelâ normal
don dostluğa geçen ve gittikçe dost-
luk yolunda artan, zaten tarihen
çok yaşamış ve asla düşman olma-
mış iki memleket arasında bugünkü
mes'ud inkişafı görmekle, Türkiye
devletinin Berlindeki mümessili sı-
fatıyla kendimi mes'ud ve bahtiyar
adedediyorum. Buradan doğruca Ber-
line dönüceğim. Acele edilmisin sebe-
bi, Cümhuriyet bayramını Berlinde,
ki vatandaşlarımız arasında geçirmek
arzusudur.»

Danimarkada soğuk dalgası

Kopenhag 11 (A.A.) — Danimarkaya
bir soğuk dalgası hücum etmiştir. Ter-
mometre, sıfırdan aşağı sekiz derece
göstermiştir.

huna varmak, böylelikle hayatın muh-
telif cephelerini görmekti.

★
Güzide Sabrinin dünya roman-
cılığı hakkında hiçbir fikri yok.
Senedik tercüme eserler de oku-
muyor, okumuyor «amma, «Yeni
hanımlar» diye adlandırdığı ka-
dın romancularımızın eserlerinden de
birisini anlamıyor. Fakat Halide Edib-
bin yazılarını çok seviyor, «O üstadım,
dir, ondan ilham alırım ben» diyor.
Mebrure Samiyi beğeniyor: «Sönen İst-
iği ne güzeldir! Bizat kendisini hiç be-
ğenmemekle, iyi yazdığına inanmamak
la beraber, Mükerrrem Kâmil Sudan, Ke-
rime Nadirden hiç okumamış. Peride
Celâl ile hiç meşgul olmamış... gerisi-
nisi artık sizin insafınıza bırakıyorum.»

★
Uzun bir sükkat devresi geçiren Gü-
zide Sabrinin yeni baktarı yazmak ih-
tiyacını duyduğunu ve eski bir aşkın
hükümesini terennüm edecek olan (Ma-
zinin Sesi) isimli bir roman hazırda,
dün mü hayranlarına müjdeliyevim.

İbrahim Hıoy

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden Mütercim alınacaktır

İngilizceye lâyıkile vakıf ve türkçesi kuvvetli bir mütercim alınacaktır.
İngilizceden amanda Almanca veya Fransızca lisanslarına da vukufu o-
lanlar tercih olunacaktır. Kadro ücreti 210 liradır.

Taliplerin imtihanında gösterecekleri liyakat derecesine göre bu ücret
birden veya terdiren verilecektir. İmtihana gireceklerin en az lise me-
zunun olması ve askerlikte hiç bir alâkası bulunmaması şarttır. Yüksek
tahsili olanlar tercih edilir. İstiyenlerin müsbit evrakı ve iyi
hizmet vesikalaları ile birlikte 31/Birinciteşrin/941 akşamına kadar mü-
dürlüğümüze müracaatları. «9099»

Öğretmen aranıyor

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden

Umum müdürlüğümüze Kırıkkale ve Küçük Yozgatta açılmış olan
hususî orta okullardan Kırıkkale için bir matematik, bir tarih, coğrafya,
yurd bilgisi, bir Almanca ve İngilizce, bir fizik-kimya, bir resim-el işi ve
küçük Yozgat için de bir türkçe, bir matematik, bir tarih, coğrafya,
yurd bilgisi, bir Almanca öğretmenine ihtiyaç vardır.

3656 sayılı kanunla tevfitan ücret verilecektir. Kanuni öğretmenlik
şartlarını haiz olanlardan bu öğretmenliklere talip olanların acele u-
mum müdürlüğümüze müracaatları. (9100)

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü İlanları

Gemici ve kömürücü alınacak

Gemilerimiz için Gemici ve Kömürücü alınacaktır. Talip olanların bi-
rer dilekçe ile Umum Müdürlüğümüz Zat işleri şubesine müracaat et-
meleri lüzumu ilân olunur. (9086)

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

D. D/101 No.lu tarife mucibince talebelere Mayıs, Haziran, Temmuz
ve Ağustos aylarında satılacak gidis-dönüş biletleri Birinciteşrin ayının
sonu olan gece yarısına kadar muteberdir. Mer'iyet müddeti içinde
gidis-dönüş ücreti yekünunun % 10 u ayrıca tediyeye edilmek şartile bu
müddet bir ay daha uzatılabilir. Bu husustaki tarife zeyli 15/10/941 ta-
rihinden muteberdir. (7594) (9039)

★ ★
Tarım işleri bağcılık ve yerli sanayide kullanılacak kükürt, gözteşi,
potas, sülfat dö sut, her nevi madeni ve kimyevi gübreler ve anbar biti-
ilâci maddelerine mahsus olmak ve 15/10/941 tarihinden itibaren tatbik
edilmek üzere D. D/204 No.lu tarife yeniden tertib edilmiştir. Ücretlerde
esaslı değişiklikler yoktur. İstasyonlardan fazla tafsilât alınabilir.
(7595) (9095)

Üniversite Rektörlüğünden

Türk İnkılabı Tarihi ikmal imtihanları ayın 27 inci Pazartesi günü
saat dokuzda konferans salonunda yapılacaktır. Alâkadarların hazır
bulunması. (9115)

Doktor I. Zati Öğet

Belediye karşısındaki muayene-
hanesinde öğleden sonra hasta-
ların kabul eder.

Son Posta Matbaası:

Nesriyat Müdürü: Hüseyin Rağıp Emeç
SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden

Tabip ve eczacı, sıhhiye memuru ve
ebe alınacaktır.

Muhtelif yerlerdeki fabrikalarımızda istihdam edilmek üzere tabip ve
eczacı, sıhhiye memuru ve ebe alınacaktır. Kendilerine 3656 sayılı ka-
nun hükümlerine göre ücret verilecektir.

İstekilerin ellerindeki vesika ve hal tercümelerini istidalarına bağ-
lı olarak umum müdürlüğe müracaatları. «9098»

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden Memur alınacaktır.

Muhtelif yerlerdeki fabrikalarımızda istihdam edilmek üzere aşağıda
ki şartlar dahilinde müsabaka ile memur alınacaktır.

- 1 — Memurun kanununun 4 üncü maddesinde yazılı evsafı haiz bu-
lunmak.
- 2 — Mecburi askerlik vazifesini ifa etmiş bulunmak ve yaşı 35 den ya-
kari olmamak.
- 3 — Laik orta mektep mezunu olmak.
- 4 — İmtihanda muvaffak olanlara 3656 sayılı baram kanunu mucibince
ücret verileceği gibi hususî kanunla verilmiş sığınat sigortası
ve tekaüdiye hakkı da vardır.
- 5 — Hizmet almacaklardan: Umum müdürlüğün göstereceği her yan-
de en az üç sene hizmet edeceğine dair noterlikten musaddak ta-
ahhüd senedi alınacak ve ahvali sıhhiyeleri çalışmalarına müs-
 olup olmadıkları tam teşekküllü askerî hastanelerden birinde yapı-
lacak muayene ile tevsik edilecektir.

İmtihan 3/2 inci teşrin/941 Pazartesi günü saat 14 de Ankara
umum müdürlükte İstanbul'da Bakırköy barut fabrika fabrikasında
da yapılacaktır. Talip olanların aşağıda yazılı vesikaları ile tercü-
meihal vesikalalarını istidalarına bağli olarak bu iki mahalden her
gisinde imtihan olmak istiyorsa 31/Birinciteşrin/941 günü akşam
saat beşe kadar buralara müracaatları, vesâikini tam ibraz et-
miyenlerin imtihana kabul edilmeyecekleri ilân olunur.

- A — Hüviyet cüzdanı veya musaddak sureti
- B — İki adet vesika fotoğrafı
- C — İyi durum mazbatası
- D — Okul şahadetnamesi veya musaddak sureti
- E — Askerlik tefnis vesikası veya musaddak sureti
- F — Evvelce çalıştıkları yerlerden aldıkları bonservislerin asıl ve-
ya musaddak suretleri. «9101»

Maarif Vekilliginden

Vekilligimiz merkez teşkilâtına bağı mesleki teknik öğretim yapı-
ri müdürlüğünde çalıştırılmak üzere yüksek mimar, inşaat elektrik mak-
hendensler fen memuru ve ressam ihtiyacı vardır. Taliblerin şartları ile
renmek üzere tahsil vesikalaları buldukları vazifelere aid evrakları ile
likte Vekilligimize müracaat etmeleri ilân olunur. «7367/8910»

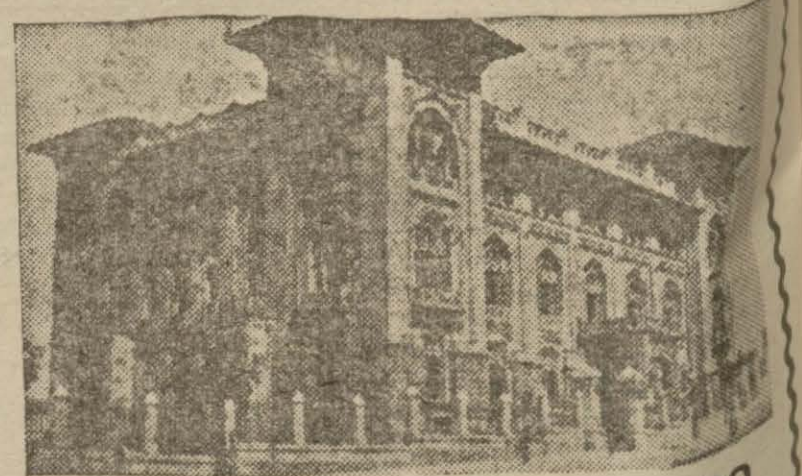
Türkiye Cümhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BIRIKTIRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en
az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki
plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Adet	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000
4	»	250	»	1,000
40	»	100	»	4,000
100	»	50	»	5,000
120	»	40	»	4,800
160	»	20	»	3,200

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liranın aşan
düşmişlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir.
Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Ekim
kanun tarihlerinde çekilecektir.